

XII.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov om Tilsynet med Fremmede og Rejsende m. m.

(Udgiven af Landstingets Udvalg den 14de December 1874.)

De nugældende Lovregler angaaende det Offentliges Tilsyn med og Myndighed lige overfor rejsende Haandværksvende og saadanne Personer af den arbejdende Klasse, som vandre om for at søge Erhverv, skrive sig fra en Tid, der ligger nogle Quartier tilbage, og det er derfor forklarligt, at deriblandt findes Bestemmelser, som enten ere uforenelige med den senere Lovgivning, eller som paa Grund af Samfundsforholdenes Udvikling maa anses for ikke længere tidsvarende. At der saaledes findes ubrugelige eller forældede Bestemmelser i Lovbudd, som have en daglig Anvendelse over hele Landet, kan ikke Andet end have indvirket i høi Grad hæmmende paa dette Omraade, og det maa derfor paaskjønnes, naar Regjeringen ved det foreliggende Lovforslag har taget dette Parti af Lovgivningen frem til Revision.

Ranken i Lovforslaget synes egentlig den, at det Principrigtige vilde være at hæve al særlig Kontrol med omvandrende arbejdsøgende Personer, og denne Rante er ogsaa gennemført, forsaavidt angaar Indlændinge, medens man dog har ment at burde bibeholde en Kontrol med udenlandske Arbejdsøgende, og denne Forskjel er søgt begrundet (Bemærkningerne p. 6 og 7) dels i Politihensyn, dels i Hensynet til den Kommunerne paa hvilende Forsørgelsespligt. — Udvalget skjønner dog ikke rettere, end at disse Grunde ikke afgive tilstrækkelig Føje til i dette Forhold at stjelne mellem Udlændinge og Indlændinge, dels fordi Nødvendigheden af i det Almindes Interesse at føre Polititilsyn med omvandrende Personer synes at maatte være den samme, enten disse ere Udlændinge eller Indlændinge, dels fordi det — selv affet fra den i § 25 i det Nigsdagen forelagte Forflag til Lov om det offentlige Fattighæsen paatænkte Bestemmelse om, at Udlændinge for Fremtiden kun skulle kunne vinde Forsørgelsesret her i Landet, naar de have erholdt Indfødsret — vistnok saagodtform aldrig har været

tilfældet, at nogen Udlænding, der søger Erhverv ved at vandre fra Sted til Sted, har vundet Forsørgelsesret i nogen af Landets Kommuner. Meget mere turde der ved en nærmere Betragtning vise sig væsentlige Betæneligheder ved ikke, nogenlunde i samme Omfang som tidligere, at bevare Tilsynet med den bevægelige Arbejderklasse uden Hensyn til den Enkeltes Nationalitet, et Tilsyn, som er nødvendigt saavel i den offentlige Ordens Interesse for at forebygge Forbrydelige Ordens Interesse for at værne den faste besiddende Befolkning mod de Ulemper, hvorfor den mer eller mindre er udsat af omvandrende Haandværksvende og Personer, der søge eller i alt Fald foregive at søge Arbejde.

Til Forsvar for at hæve Tilsynet med omvandrende Indlændinge er det vel anført, at det ikke stemmer med Tidsaanden at ville opretholde en Adskillelse mellem forskjellige Samfundsklasser og at træffe Politibestemmelser, der fremtræde som rettede mod enkelte Samfundsklasser. Men imod denne Betragtning maa dog fremhæves ikke blot det, at forskjellige Arter af Næringsdrivende mer eller mindre ere underkastede Indskrænkninger og Tilsyn i det Offentliges Interesse, men især at der gives en Mængde særegne Lovbestemmelser for en talrig Samfundsklasse, nemlig Lyenderne, den saakaldte Lyendelovgivning, som Ingen tænker paa at ophæve, men som det tværtimod paa tænkes at udvide og skjærpe. I Forbindelse hermed maa det erindres, at den omvandrende Haandværks- og Arbejderklasse efter sin Natur og sit hele Forhold indtager en exceptionel Stilling i Samfundet, og der er derfor ikke noget Modsigende i, at Lovgivningen ogsaa behandler den exceptionelt. Det er givet, at den bevægelige Arbejderklasse i de senere Aar er tiltagen overordentlig, samtidig med at der er indtraadt en betænelig Slaphed i Lyendeforholdet og Ulyst til stadigt